

Euroopan
komissio

EU:SSA ASUVIEN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KANSALAISTEN OIKEUDET, JOS EROSOPIMUSTA EI SAADA AIKAAN

maaliskuu 2019

Olen EU:n jäsenvaltiossa asuva Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen. Onko minulla edelleen oikeus asua EU:ssa sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut EU:sta?

Kaikki EU:n jäsenvaltiot valmistelevat toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että niiden alueella eroamispäivänä laillisesti oleskelevia Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia pidetään edelleen alueella laillisesti oleskelevina henkilöinä.

Kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut EU:sta, Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset eivät kuitenkaan enää ole EU:n kansalaisia, vaan heistä tulee kolmannen maan kansalaisia. Sen vuoksi et periaatteessa enää kuulu vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen piiriin.

Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että vaikka olisit saanut pysyvän oleskeluoikeuden yhdessä jäsenvaltiossa, se ei anna sinulle oikeutta siirtyä asumaan toiseen jäsenvaltioon.

Sinun oleskeluoikeutesi kolmannen maan kansalaisena määritellään kansallisessa lainsäädännössä ja EU:n maahanmuuttodirektiiveissä. (Ks. myös seuraava kysymys.)

Mitä minun olisi Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena tehtävä, jos haluan jatkaa asumista EU:ssa?

Kaikkien jäsenvaltioiden olisi oltava valmiita myöntämään oleskeluluvan todisteeksi oikeudestasi oleskella ja työskennellä kyseisessä jäsenvaltiossa. Luvat voivat olla alun siirtymävaiheen ajan väliaikaisia, mutta ne olisi asteittain korvattava EU:n yhtenäisen mallin mukaisilla pysyvillä luvilla. Oleskeluluvan saadaksesi sinun on ehkä otettava yhteyttä viranomaisiin oleskelujäsenvaltioksi valitsemien menettelyjen mukaisesti. Ks. jatkuvasti päivittyvä katsaus jäsenvaltioiden toimenpiteistä [brevit-valmisteluja koskevilla Euroopan komission verkkosivuilla](#)¹.

Jos olet asunut jäsenvaltiossa laillisesti ja jatkuvasti vähintään viisi vuotta ja täytät muut asiaan liittyvät edellytykset, voit hakea pitkään oleskelleen ulkomaalaisen asemaa². Jos olet asunut EU:n jäsenvaltiossa alle viisi vuotta, useimmat jäsenvaltiot laskevat laillisen oleskelun jaksot kyseisessä jäsenvaltiossa osaksi vaadittua viiden vuoden ajanjaksoa. Jotkin jäsenvaltiot voivat vastaanottaa tällaisia oleskelulupia koskevia hakemuksia jo ennen eroamispäivää.

¹ https://ec.europa.eu/info/brevit/brevit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en

² Neuvoston direktiivi 2003/109/EY pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta. Tätä direktiiviä ei sovelleta Irlannissa ja Tanskassa.

Mikä on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen EU:n jäsenvaltiossa asuvien perheenjäsenen asema, jos he eivät ole EU:n kansalaisia³?

Perheenjäsenet, jotka eivät ole EU:n kansalaisia, eivät voi enää nauttia niistä oikeuksista, joita heillä oli vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen nojalla⁴. He eivät enää voi vedota EU:n vapaata liikkuvuutta koskeviin oikeuksiin, vaikka he ennen eroamispäivää olisivat saaneet pysyvän oleskeluoikeuden EU:n vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin mukaisesti. Heidän asemastaan säädetään kansallisessa lainsäädännössä ja perheenyhdistämistä koskevissa EU:n säännöissä⁵.

Tarkistuslista Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen, jotka eivät ole EU:n kansalaisia:

- > Jos et ole vielä tehnyt sitä, sinun olisi **rekisteröidyttävä** asuinjäsenvaltiosi **kansallisten viranomaisten**⁶ luona, jotta saat rekisteröintitodistuksen (soveltuvin osin Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset) tai oleskelukortin (perheenjäsenet, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia).
- > **Ota selvää, millä tavoin asuinjäsenvaltiosi** varmistaa, että laillisesti oleskelevien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten (ja heidän perheenjäsentensä) **oleskeluoikeus jatkuu**, ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisaikataulusta. Katsaus EU:n jäsenvaltioiden meneillään olevista valmisteluista on [brexit-valmisteluja koskevilla Euroopan komission verkkosivuilla](#)⁷. Lisätietoja saat asuinjäsenvaltiosi toimivaltaisilta [kansallisilta viranomaisilta](#).
- > **Hanki oleskeluasiakirjat** heti, kun ne ovat saatavilla toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta. Näiden asiakirjojen on oltava mukana ulkomailla matkustettaessa.

Mitkä ovat työhön ja sosiaaliturvaan liittyvät oikeuteni EU:n jäsenvaltiossa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena?

Jos erospimusta ei saada aikaan, sinä ja perheenjäsenesi ette enää voi nauttia niistä oikeuksista, joita teillä oli vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen nojalla Yhdistyneen kuningaskunnan ollessa EU:n jäsenvaltio. Tässä tapauksessa sovelletaan kolmansien maiden kansalaisia koskevia EU:n sääntöjä ja kyseisen EU:n jäsenvaltion kansallisia sääntöjä. Tilanne vaihtelee jäsenvaltiosta toiseen, mutta useat jäsenvaltiot valmistautuvat myöntämään Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille tietyksi ajaksi etuuskohteluun oikeuttavan aseman kansallisen lainsäädännön nojalla. Muussa tapauksessa sinun on täytettävä kolmansien maiden kansalaisia koskevassa EU:n lainsäädännössä ja kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut erityisedellytykset, jotta voit jatkaa asumista ja työskentelyä EU:n jäsenvaltiossa. Myös sosiaaliturvaan liittyvät oikeutesi voivat muuttua.

Lisätietoja kolmansien maiden kansalaisiin sovellettavista EU:n ja jäsenvaltioiden laillista maahanmuuttoa koskevista säännöistä on saatavilla [Euroopan komission verkkosivuilla](#)⁸ ja [EU:n maahanmuuttoportaalissa](#)⁹.

³ Perheenjäsenet, jotka ovat joko Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia tai kolmannen maan kansalaisia.

⁴ Yhdessä tilanteessa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten perheenjäsenet, jotka eivät ole EU:n kansalaisia, voivat oleskella vastaanottavassa jäsenvaltiossa vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen mukaisesti myös eroamispäivän jälkeen. Näin on silloin, kun heidän oleskeluoikeutensa on ennen eroamispäivää eriytetty Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen (silloisen EU:n kansalaisen) oleskeluoikeudesta eli heillä on itsenäinen oleskeluoikeus. Tämä on mahdollista esimerkiksi siinä tapauksessa, että perheenjäsen, joka oli Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, on kuollut, tai avioeron seurauksena.

⁵ Neuvoston direktiivi 2003/86/EY oikeudesta perheenyhdistämiseen.

⁶ https://europa.eu/youreurope/citizens/national-contact-points/index_en.htm?topic=living-abroad

⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en

⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en

⁹ <https://ec.europa.eu/immigration>

EU:ssa oleskelevana Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena sinun kannattaa

- > hankkia asuinjäsenvaltiosi viranomaisilta tietoa säännöistä ja menettelyistä, joiden mukaisesti voit jatkaa asumista ja työskentelyä siellä
- > hankkia todisteet työskentely-, oleskelu-, opiskelu- ja verotuskausista asuinjäsenvaltiossasi
- > hakea viipymättä joko väliaikaista tai pysyvää kansalliseen maahanmuuttolainsäädäntöön perustuvaa maahanmuuttaja-asemaa.

Lisätietoja: [Kysymyksiä ja vastauksia Yhdistyneen kuningaskunnan eron seurauksista tilanteessa, jossa erosopimusta ei ole](#)¹⁰.

Entä jos olen sekä Yhdistyneen kuningaskunnan että jonkin EU:n jäsenvaltion kansalainen?

Jos sinulla on Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n jäsenvaltion kaksoiskansalaisuus, pysyt EU:n kansalaisena EU:n jäsenvaltion kansalaisuuden perusteella. Säilytät täysimääräisesti oikeutesi liikkua ja oleskella vapaasti vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen nojalla.

Esimerkki: Jos olet Ranskassa opiskeleva Yhdistyneen kuningaskunnan ja Espanjan kaksoiskansalainen, sinulla on eroamispäivän jälkeen edelleen oikeus oleskella Ranskassa ja opiskella siellä vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen nojalla, koska olet yhä EU:n kansalainen.

Mikä on asemani EU:n jäsenvaltiossa asuvana Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena, joka on EU:n kansalaisen perheenjäsen?

Se riippuu siitä, oleskeleeko EU:n kansalainen, jonka perheenjäsen olet (esim. puoliso) siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on.

EU:n kansalainen, joka oleskelee muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka kansalainen hän on, on ns. liikkuva EU:n kansalainen. Jos olet tällaisen liikkuvan EU:n kansalaisen perheenjäsen, voit nauttia vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen mukaisista oikeuksista, jotka on johdettu liikkuvien EU:n kansalaisten oikeuksista¹¹.

Esimerkki: Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen on naimisissa Tšekin kansalaisen kanssa. Molemmat työskentelivät Saksassa ennen eroamispäivää ja heillä oli omissa nimissään oleskeluoikeus vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n direktiivin nojalla. Eroamispäivän jälkeen Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen voi oleskella ja jatkaa työntekeä aivan kuten kaikki muut liikkuvan EU:n kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole EU:n kansalaisia.

Tätä voidaan tietyn edellytyksin soveltaa myös siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen EU:n kansalainen on, edellyttäen, että EU:n kansalainen on palannut sinne toisesta jäsenvaltiosta, jossa hän oleskeli.

Jos kuitenkin olet sellaisen EU:n kansalaisen perheenjäsen, joka on asuinjäsenvaltiosi kansalainen ja joka ei ole koskaan käyttänyt vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksia (eikä siis ole ns. liikkuva EU:n kansalainen), et voi nauttia vapaata liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen mukaisista oikeuksista. Sinun oikeutesi määritellään EU:n ja kansallisessa maahanmuuttolainsäädännössä.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/contingency-ganda_en.pdf

¹¹ Perhesuhteen Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen kanssa on täytynyt olla olemassa jo EU:n kansalaisen asuessa toisessa jäsenvaltiossa.

Voinko EU:n jäsenvaltiossa asuvana Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena yhä äänestää ja asettua ehdolle paikallisvaaleissa?

Eroamispäivästä alkaen sinulla ei ole enää EU:n lainsäädäntöön perustuvaa äänioikeutta asuinjäsenvaltiosi paikallisvaaleissa.

Jokaisen EU:n jäsenvaltion päätettävissä on, voitko osallistua paikallisvaaleihin kolmannen maan kansalaisena ja millä edellytyksillä. Asuinjäsenvaltiosi voi siten päättää myöntää sinulle vaalioikeudet samalla tavoin kuin kaikille muille kolmansien maiden kansalaisille tai vastavuoroisuuteen perustuen. Tarkista asuinjäsenvaltiosi viranomaisilta, onko sinulla äänioikeus asuinjäsenvaltiosi paikallisvaaleissa.

Jos sinut on valittu asuinjäsenvaltiosi paikallishallinnon tehtävään, sinun olisi tarkistettava kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta, voitko jatkaa tehtävässä toimikauden loppuun asti kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Voinko EU:n jäsenvaltiossa asuvana Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena yhä äänestää ja asettua ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa?

Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena sinulla ei ole enää EU:n lainsäädännön nojalla oikeutta äänestää tai asettua ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa eroamispäivän jälkeen. Voit kuitenkin säilyttää tämän oikeuden paikallisvaaleissa, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään.

Julkaisutoimisto

© Euroopan unioni, 2019

Uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Euroopan komission soveltamasta asiakirjojen uudelleenkäyttöpoliitikasta säädetään päätöksessä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Print ISBN 978-92-76-00526-1 doi:10.2775/20013 NA-03-19-141-FI-C
PDF ISBN 978-92-76-00539-1 doi:10.2775/41844 NA-03-19-141-FI-N